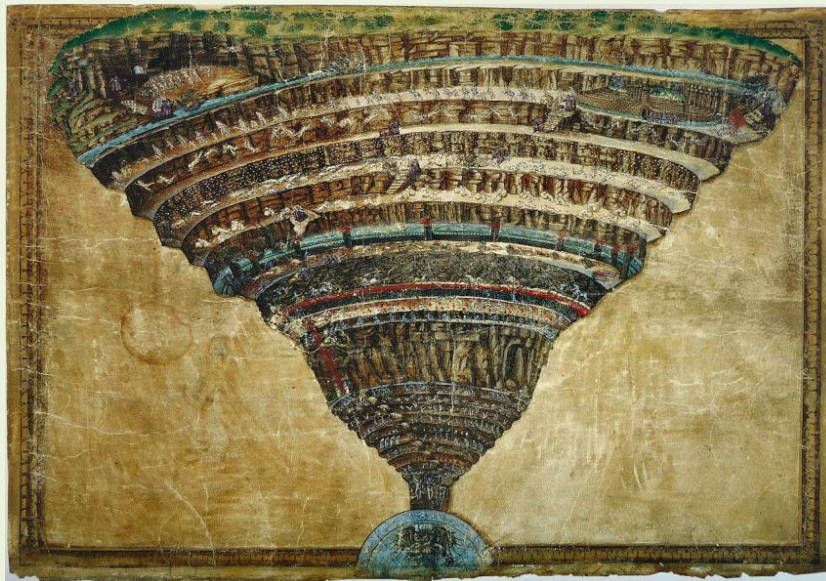

Η βαρύτητα και ο Κάτω Κόσμος

Είναι γνωστό πως ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός ήταν άμεσα συνδεδεμένος με την παρατήρηση της φύσης. Από τη φιλοσοφία, τα μαθηματικά και τις φυσικές επιστήμες έως τις θρησκευτικές λατρείες, οι αρχαίοι Έλληνες φρόντιζαν τα πιστεύω τους να είναι άμεσα εναρμονισμένα με τα όσα παρατηρούσαν γύρω τους. Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που ο κόσμος των νεκρών, ο Άδης, ήταν ο κόσμος κάτω από τη Γη. Στην κοσμοθεώρηση των αρχαίων, κυριαρχούσε η έννοια του «προς τα κάτω». Το φρούτο που ωρίμαζε, έπεφτε από το δέντρο στη γη και σάπιζε στο χώμα· ύστερα το ίδιο το δέντρο σωριάζονταν στη γη ξερό. Η πέτρα κυλούσε προς τα κάτω και το νερό των ποταμών χανόταν μέσα στη γη. Όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί, με το θάνατό τους επέστρεφαν στο χώμα. Γενικά λοιπόν, για τους αρχαίους, το «προς τα κάτω», σήμαινε φθορά και θάνατο. Το ίδιο πίστευαν και άλλοι πολιτισμοί και σε διαφορετικές εποχές: Το Ντουάτ ήταν το βασίλειο των νεκρών του κάτω κόσμου στην αρχαία Αίγυπτο, ενώ ο Δάντης, κατεβαίνει τους εννιά κύκλους ως το κέντρο της Γης στη δική του Κόλαση, για να αναφέρουμε δύο παραδείγματα.

Εικόνα 1: Botticelli, *Hell*, 1481

Σήμερα όμως γνωρίζουμε ότι η δύναμη που «τραβάει» προς τα κάτω τα πάντα είναι η βαρυτική έλξη, η ίδια δύναμη που κρατάει σε κίνηση τους πλανήτες και ολόκληρο το Σύμπαν. Η μυστηριώδης αυτή δύναμη, με άγνωστη ακόμη και σήμερα προέλευση, σήμαινε για τους αρχαίους πολιτισμούς ένα είδος θνητότητας και φθοράς καθώς και μια έκφραση της δύναμης του “κακού”. Στην Κόλαση του ο Δάντης, την παρουσιάζει με τη μορφή ενός ανεστραμμένου κώνου, με την κορυφή του στο κέντρο της Γης· το ίδιο και ο Botticelli, στον αντίστοιχο πίνακα του. Η μορφή αυτή, φέρνει στο νου τη γεωδαισιακή τροχιά, βασική ιδέα της καμπύλωσης του χωροχρόνου από τη βαρύτητα, που αιώνες αργότερα ο Αϊνστάιν ανέπτυξε

στη Γενική Θεωρία της Σχετικότητας και που περιγράφει την πορεία που ακολουθούν τα σώματα που δέχονται τη βαρυτική έλξη.

Το άλλο άκρο, βέβαια, ήταν ο ουρανός με τα αιωρούμενα και αιωνίως παρόντα ουράνια σώματά του. Ίσως και γι αυτό σε πολλούς πολιτισμούς, ο Θεός και το αιώνιο βρίσκονταν «προς τα πάνω», στον ουρανό, εκεί που αιώνες αργότερα, ο άνθρωπος ανακάλυψε ότι ασκούνται οι ισχυρότερες βαρυτικές έλξεις- αυτές που κάποτε τις πίστευε για δυνάμεις του «κακού».